

ZANMEDIA.KZ

Қоғамдық-саяси, құқықтық газет

БҰГІНГІНІЦ БАС ТАҚЫРЫБЫ

Қасым-Жомарт ТОҚАЕВ, Қазақстан Республикасының Президенті:

ҮКІМЕТКЕ БОСАНЦУФА БОЛМАЙДЫ

Мемлекет басшысының төрағалығымен Үкіметтің кеңейтілген отырысы отті. Онда еліміздің бұгінгі ахуалы, орын алған мәселелерді шешудің жолдары таразы басына салынды.

«Күрделі геосаяси сый-қатерге қарастастан, сліміз бір қалыпты дамып келеді. Мұны жартыжылдық інтижеден көріп отырымсыз. Экономика 3,4 пайызға, ал нақты сектор 4,1 пайызға өсті. Эсіресе, ондеу оперкасібі саласында айтарлықтай ілгерілеу бар. Дегенмен, инфляция да бір орында тұрган жок. Қазір бұл көрсеткіш 14,5 пайызға жетіп, 2015 жылғы деңгейден асып түсті.

Бірінші жартыжылдықта экономикамыз қалына келді. Бірак халықаралық институттар Қазақстанның ішкі жалпы өнімі билік 2 пайызға ғана оседі деп болжап отыр. Бұған дейін олар осім 3,7 пайыз болатынын айтқан еді. Сондыктан, Үкімет ел экономикасының тұрқыты дамынуын қамтамасыз етуге тиіс. Ең бастысы, азаматтардың нақты табысын арттыру қажет», – деген К.Токәев негізгі мәселелердің көрсетті. Президенттің отырыста сойлеген сөзін ықшамдаған ұсынып отырымсыз.

Азық-тұлік 80 пайызға қымбаттады

Қазір инфляцияның шарықташ кетуі ең күрделі мәселе болып отыр. Бага-нын осуіне азық-тұлік инфляциясы есеп етті. Оның деңгейі 19,2 пайызға жетті. Жалпы, азық-тұлік бірден 80 пайызға қымбаттады. Үкіметтің бағаны тұrактандыруга бағытталған шараларды тиімсіз болып шыкты. Үкімет инфляцияны есқі әдіс-тәсілмен тоқтаткысы келеді. Оның өзіндіде бюджеттен косымша қарожат бөліп, бағаны жасанды турде ғана реттеп отыр. Яғни, қымбатшылықтың себебімен емес, салдарымен курс жүріп жатыр. Ал, шын мәнінде, көрініште болуы керек. Үкімет бар жауапкершіліктің оңірлерге артып койды. Олар әкімшілік ресурсты пайдаланып, дүкендерді арапап жүр, басқа тәсілдер және жана идеялар жок. Мұндай жұмыс ешқашан тиімді болған емес. Бір сөзben айтқанда, нарық зандылығына сай келетін жаңа ұстасын жок. Соған орай, Үкімет қазан айына дейін бұл бағытта не жасалғаны жөнінде есеп беріп, мәселені түбегейлі шешуи керек.

(Соны 3-бетте)

САРАП

ЗАҢНЫҢ КУШІ ТҰРАҚТЫЛЫҒЫНДА

Президент Қасым-Жомарт Тоқаев шілденің алғашқы жартысында 11 заңға қол қойды. Олар кейібір заңнамалық актілер мен Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодекс пен Салық кодексіне енгізілетін өзгерістер мен толықтыруларға қатысты болды. Былтыр шілде айнда тек 3 заңғаңа қабылданған болатын. Олар да қолданыстағы заңнамаға енгізілетін өз-

Мемлекет басшысы билік маусым айында 7 заңға қол қойған. Оның ушеуін колданыстағы заңнамаға енгізілетін өзгерістер мен толықтыруларға, ал қалғанды үкіметаралық көлісімдерді ратификациялауға байланысты болды. Ал мамырда макулдаған 7 заңын бесеуі өзгерістер мен толықтыруларға бағытталса, біреуі Қазақстан Үкіметі мен Түркі академиясы арасындағы Түркі академиясын орналастырудың шарттары мен тәртібі туралы көлісімдерді ратификациялауға байланысты болды. Оnda тек «Қазақстан Республикасының биологиялық күйінде туралы» заңғаңа алғаш рет қабылдануымен есте қалған болатын.

Электрондың үкімет порталаудағы Республикалық жарыгарушы барлық қатысты мәліметке қарағанда, 1995 жылғы 30 тамызда Республикалық референдумда қабылданған Қазақстан Конституциясына сәйкес, Қазақстан Республикасының көс палаталы Парламенті заң шығару қызметін жүзеге асыратын Республиканың ең жогары өкілді орга-

ны болып табылады. Егер заң шығару – мемлекет қызметтің негізгі бағыттарының бірі болып табылатынын ескерсек, заңның құші ең алдымен оның тұрқтастығында екені көзі ашық адамға бессенеден белгілі жайт.

Оқінішке қарай, бізде әрбір заң қабылданған сайын жыл өтпей жатып оған жаңадан өзгерістер мен толықтырулар Енгізу қажеттілігі сөз болып, жаңадан заң жобасын жасаудың көбейеді. Егер Қазақстан Республикасының құқықтық актілерін енгізу, ұсыну, талқылау, қабылдау, тіркеу, колданыска Енгізу, өзгерту, толықтуру, олардың колданысын тоқтату, тоқтату түрү және оларды жариялау тартібіне байланысты қоғамдық қатынастарды реттейтін, Конституцияда қозделген негізгі алынатын қагидаттар мем нормаларды белгілейтін нормативтік-құқықтық акт. Заң жобасының тұжырымдамасы – заң жобалашу қызметі мәселелері жөніндегі ведомстваоралық комиссия макулдаған, Үкімет бастамасы бойынша заң жобасын енгізулеу қажеттігінці негізdemесін, оны қабылдауда мақсаттарын жөні Үкімет айқындағын езге де ережелерді қамтитын құжат. Ал заң сараптамасы – нормативтік құқықтық актінің жобасын не қабылданған нормативтік құқықтық актіні Конституация және Қазақстан заңнамасына, заң техникасына сәйкестігі түрлісіз талқылауда. Сондыктан 4 атының ғылыми-құқықтық сараптамаға ғылыми құқықтық сараптама объектілерін олардың сапасын, негізделігін, жобаның ғылыми пысықталуын бағалау, оны қабылдаудың ықтимал жағымсыз әлеуметтік және құқықтық салдарларын айқындауда, ұсынылатын нормалардың құқық жүйесі мен заңнама жүйесіне сәйкестігі белгінде тәуелсіз қәсіби сараптамалық талдау деп түсінік берілген.

Оnda 1-бапта негізгі ұғымдардың анықтасысы көрсетілген. Мәселен, заң – аса маңызды

коғамдық қатынастарды реттейтін, Конституцияда қозделген негізгі алынатын қагидаттар мем нормаларды белгілейтін нормативтік-құқықтық акт. Заң жобасының тұжырымдамасы – заң жобалашу қызметі мәселелері жөніндегі ведомстваоралық комиссия макулдаған, Үкімет бастамасы бойынша заң жобасын енгізулеу қажеттігінці негізdemесін, оны қабылдауда мақсаттарын жөні Үкімет айқындағын езге де ережелерді қамтитын құжат. Ал заң сараптамасы – нормативтік құқықтық актінің жобасын не қабылданған нормативтік құқықтық актіні Конституация және Қазақстан заңнамасына, заң техникасына сәйкестігі түрлісіз талқылауда. Сондыктан 4 атының ғылыми-құқықтық сараптамаға ғылыми құқықтық сараптама объектілерін олардың сапасын, негізделігін, жобаның ғылыми пысықталуын бағалау, оны қабылдаудың ықтимал жағымсыз әлеуметтік және құқықтық салдарларын айқындауда, ұсынылатын нормалардың құқық жүйесі мен заңнама жүйесіне сәйкестігі белгінде тәуелсіз қәсіби сараптамалық талдау деп түсінік берілген.

(Соны 6-бетте)

СҮЙІНШІ!

БАЙҚАУ!
БАЙҚАУ!

«ЗАН» Медиа-корпорациясы» ЖШС, республикалық «Зан газеті» басылымының мұрындық болуымен өтетін Кемел Тоқаев айндағы детектив шығармалар байқауды биліп да жалғасын табады. Бесінші рет үйімдісінде өткізу үшін салынып жуулдегерлердің айныңа қарай қасиетті Сыр елінде марапаттайды.

БАЙҚАУДЫ ӨТКІЗУДІҢ МАҚСАТЫ:

- Детектив жанрының атасы Кемел Тоқаевтан кейін кенжеңелеп қалған жанрды жандандыру;
- детектив шығармалар жазуға деген көпшіліктің ынтымақтасын оятту;
- шытырман шығармалар қызығушылықты арттыру;
- осы жанрдың көмегімен құқық қорғай, сот, адвокаттық салада еңбек етіп жүрген манадардың енбекін дәріптеу.

БАЙҚАУҒА КІМДЕР ҚАТЫСА АЛАДЫ?

Соны үш жылда осы байқауға қатысып, бас жүлде мен бірінші орын алған адамдар байқауга қатыстырылады. Басқа үміткерлердің бак санауына толық мүмкіндігі бар. Үміткерлер шығармасын zangazet@mail.ru га эл. поштасына немесе Алматы қаласы, Досмұхамедов көшесі 68Б мекенжайна «Байқауға!» деген белгімен жолдай алады. Байқауға жіберілген материал көлемі A4 форматында 14-шифтпен жазылғанда 10 беттен аспауы керек. Шығармалар осы жылғы 30 қыркүйекке дейін қабылданады. Белгіленген мерзімнен кешігін келген енбектер байқауға қатыстырылмайды. Материалдар «Зан газетінде» және zanmedia.kz сайтында жарияланып тұрады. Сондай-ак, детектив жанрының талаптарына сай келмейтін шығармалар қазылар назарына ұсынылмайды.

ЖҮЛДЕ ҚОРЫ ҚАНДАЙ?

Байқаудың бас жүлдесі – біреу, 1-орын – біреу, 2-орын – екеу, 3-орын – үшеу және бес ынталандыру ынтымдық қарастырылып отыр.

Биылғы жылдың бір ерекшелігі – оқырманның дауысына (дауыс онлайн жағдайда беріледі) ең көп іе болған үміткер бірінші орынға тен дәрежеде жүлде тағайындалады. Сонымен бірге, жазуға қабілеті бар студент жастарды, жогары санаудың ынталандыру мақсатында да арнағы жүлде белгіленіп отыр.

Ал, құрметті оқырман!
БАЙҚАУҒА ҚАТЫСЫП, БАҚ СЫНАҢЫ!

ІСКЕ СӘТ!

СӘТІ ТҮСКЕН СҮХБАТ

Шолпан БАСТАУБАЕВА,
Қазақ егіншілік және осімдік шарашылығының
ғылыми-зерттеу институтының Басқарма төрағасы:

ҚАНТ ТАПШЫЛЫҒЫ –
ЖҮЙЕСІЗ ЖҰМЫС
КЕСІРІ

Қазақстанда қант қызылшасы қант ондірілтін шикізаттың бірден-бір көзі болып табылады. Әлемде жер колемі жағынан 9-орын алатын ел қант қызылшасымен озге түрмак, озін-озі қамтамасыз ете алмауын түсіне алмай, қінәлін айналасынан ізден елеқ. Үкімет бұл дақылды өсіруге жеткілікті деңгейде субсидия болып табады, оның ондірілтін озіндіктерінде әлеуметтік және құқықтық салдарларын айқындауда, ұсынылатын нормалардың құқық жүйесі мен заңнама жүйесіне сәйкестігі белгінде тәуелсіз қәсіби сараптамалық талдау деп түсінік берілген.

(Соны 5-бетте)

